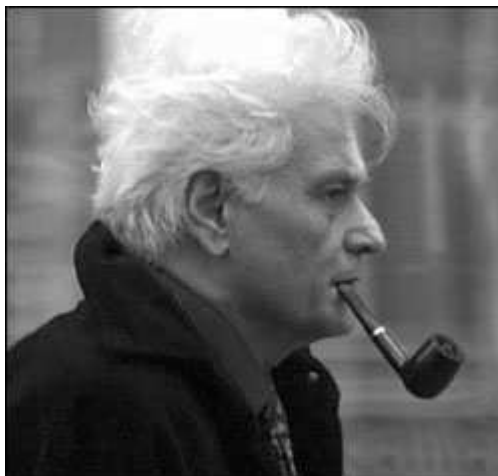

Žak Derida

Žak Derida (Jacques Derrida), 15.7.1930–8.10.2004, francuski filozof. Kao mali, veoma je voleo i igrao fudbal i želeo da postane profesionalni fudbaler.

Najpoznatiji je po sistemu dekonstrukcije - filozofske doktrine koja predstavlja sistem analize i kritike koja vodi ka razotkrivanju razlika između strukture i osnove značenja subjekta. Javlja se u mnogim disciplinama a prvenstveno u lingvistici, književnosti, umetnosti. Dekonstrukcija se prvi put pojavljuje u književnosti a sistem je razvio Derida u svojim dekonstrukcijskim analizama zapadnih filozofa. U svojim analizama pokazuje kako se književno delo ne može posmatrati samo kao delo jednog pisca nego kao rezultat konflikata unutar jedne kulturne sredine ili mišljenja. Dekonstrucijska dela u svom obliku prikazuju više mišljenja i značenja u jednom trenutku koja su često u uzajamnom konfliktu i suprotnosti. Dekonstrukcijom se mogu otkriti i videti koja mišljenja i suprotnosti su bili zapostavljeni u delu koje je nastalo tradicionalnom metodom stvaranja.

Osnovna osobina ovog sistema analize jeste da upoređuje binarne suprotnosti (npr. muškost i ženskost) te da umesto opisivanja njihove stroge kategorizacije prikaže koliko su takve suprotnosti suštinski izmešane i koliko je nemoguće da se u potpunosti razdvoje. Cilj je da se prikaže da kategorije i kategorizacije ne postoje u apsolutnim i strogim značenjima.

Njegovo obimno delo imalo je značajan uticaj na književnu teoriju i filozofiju. Bio je profesor na Sorboni, na École Normale Supérieure. Držao je predavanja i na Univerzitetu Džon Hopkins, Jeju, Njujorškom univerzitetu itd.. Dobio je počasne doktorate na Kembridžu, Kolambija univerzitetu, Univerzitetu u Ekesu, Luvenu itd. Radio je i na École des Hautes Études en Sciences Sociales u Parizu. Bio je jedan od osnivača Collège international de philosophie (CIPH), institucije zamišljene tako da bude mesto za filozofska istraživanja koja se ne bi mogla

raditi na drugim mestima. Bio je prvi predsednik tog Instituta. Kao profesor je radio i na Kalifornijskom univerzitetu.

Žestoka osporavanja njegovog rada dolazila su uglavnom iz analitičke filozofije. Takođe, neki drugi kritičari tvrde da je dekonstrukcija nihilistička i da je Deridino pisanje pokušaj rušenja etičkih i intelektualnih normi, a dekonstruktivistički pristup negacija mogućnosti znanja i smisla, mešavina ekstremnog skepticizma i nihilizma.

Bio je politički angažovan.

Maja Šahović

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
 - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
 - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
 - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.